

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КІЇВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

профільної середньої освіти
підготовки фахового молодшого бакалавра
на основі загальної середньої освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО

ПЕДАГОГІЧНОЮ РАДОЮ
ВСП «КТЕФК ДТЕУ»

Голова педагогічної ради

/Олег ОЛІЙНИК/

(протокол № 7 п. 3 від «11» квітня 2023 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 1 вересня 2023 р.

Директор коледжу /Олег ОЛІЙНИК/

(наказ № 11 від «11» квітня 2023 р.)

Київ 2023

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Ольга КОЗІНЦЕВА	спеціаліст вищої категорії	завідувач методичного кабінету, викладач природничо-наукової підготовки ВСП «КТЕФК ДТЕУ»
Вікторія ГИРИЧ	спеціаліст вищої категорії, викладач-методист	викладач циклової комісії української мови та літератури ВСП «КТЕФК ДТЕУ»
Вікторія ШЕВЧЕНКО	спеціаліст вищої категорії	викладач циклової комісії гуманітарно-правових дисциплін ВСП «КТЕФК ДТЕУ»

Загальні положення освітньої програми

Освітня програма профільної середньої освіти ВСП «КТЕФК ДТЕУ», що здійснює підготовку фахових молодших спеціалістів на основі загальної середньої освіти, розроблена на виконання Закону України «Про освіту», частини 3 статті 35 Закону України «Про повну загальну середню освіту», з метою впровадження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 23 листопада 2011 року № 1392, та з урахуванням наказу Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2018 року № 570 «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти».

Освітня програма профільної середньої освіти ВСП «КТЕФК ДТЕУ», що здійснює підготовку фахових молодших бакалаврів на основі загальної середньої освіти (далі – освітня програма) забезпечує виконання Державного стандарту, а також визначає засади розроблення та впровадження освітніх програм профільної середньої освіти для підготовки фахових молодших бакалаврів на її основі.

Осьвітня програма визначає:

- загальний обсяг та структуру навчального навантаження (Додаток 1);
- очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках навчальних програм, затверджених наказами МОН від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10-11 класів загальної середньої освіти» та від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам»;
- пропонований зміст окремих предметів, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою;
- забезпечення рівного доступу до якісної освіти відповідно до індивідуальних потреб та можливостей здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Загальний обсяг та структура навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти І-ІІ курсів у частині профільної середньої освіти, який фінансується, складає 2660 годин. Гранично допустиме тижневе навантаження на здобувача освіти І-ІІ курсів у частині профільної середньої освіти складає 30 годин. Предмет «Фізична культура» включено до переліку базових предметів в обсязі 2 години на тиждень, але не враховується при визначенні гранично допустимого тижневого навантаження здобувача освіти.

Освітня програма ВСП «КТЕФК ДТЕУ» на основі Типової освітньої програми та відповідний навчальний план профільної середньої освіти розробляються відповідно до статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» та Державного стандарту. Вони передбачають години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних та спеціальних курсів. При складанні навчального плану перелік предметів з блоку вибірково-обов'язкових, профільних та спеціальних курсів сформовано ВСП «КТЕФК ДТЕУ» самостійно з урахуванням галузі знань та спеціальності, з яких здійснюється підготовка за освітньо-професійним ступенем фаховий молодший бакалавр.

В таблиці переліку предметів профільної середньої освіти (Додаток 1) зазначено мінімальну кількість годин на вивчення базових предметів. Це має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання здобувачів освіти згідно з вимогами Державного стандарту. Кількість годин для вивчення базових предметів може бути збільшена за рахунок додаткових годин.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»). ВСП «КТЕФК ДТЕУ» самостійно обирає два предмети з переліку та визначає розподіл годин між ними.

Частину навчальних годин в таблиці переліку предметів профільної середньої освіти призначено для забезпечення профільного навчання, яке є невід'ємною частиною професійної підготовки фахового молодшого бакалавра. Профіль навчання формується відповідно до спеціальності (освітньо-професійної програми), за якою здійснюється підготовка здобувачів освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр. Перелік профільних предметів визначається ВСП «КТЕФК ДТЕУ», якщо інше не передбачено стандартами освіти.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети;
- профільні та спеціальні курси, у т. ч. курси за вибором.

Якщо для певної спеціальності профільні є базові або вибірково-обов'язкові предмети, то освітньою програмою може бути передбачене їх поглиблене або додаткове вивчення за рахунок годин профільних предметів та спеціальних курсів. За наявності належних умов коледж може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови, використовуючи додаткові години.

Спеціальні курси разом із профільними предметами відображають специфіку конкретного профілю навчання і визначають його сутність. Вони призначені для доповнення, поглиблення змісту окремих розділів профільних (а за потреби і непрофільних) предметів, можуть містити додаткові споріднені розділи, що не включені до навчальних програм, або надають здобувачам освіти знання з сфери майбутньої професійної діяльності тощо. Тематика і зміст таких курсів можуть розроблятися і затверджуватися коледжем. Спеціальні курси реалізовуються за рахунок годин, передбачених планом для профільних предметів і спеціальних курсів.

Рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання приймає ВСП «КТЕФК ДТЕУ», враховуючи особливості окремої галузі та спеціальності (освітньо-професійної програми). У разі залишку навчальних годин, передбачених на вивчення профільних предметів, коледж може використовувати їх для збільшення кількості годин на вивчення базових предметів, для вивчення спеціальних і факультативних курсів.

Результати навчання, які виходять за рамки Державного стандарту, зараховуються ВСП «КТЕФК ДТЕУ» в результатах навчання за освітньо-професійною програмою фахового молодшого бакалавра, обсяги яких визначаються у кредитах ЄКТС та зараховуються в дисциплінах навчального плану підготовки за освітньо-професійним ступенем фаховий молодший бакалавр.

При складанні навчальних планів кількість годин на вивчення базових або профільних предметів може бути збільшена за рахунок додаткових годин.

Розподіл годин між модулями інтегрованого курсу «Природничі науки» здійснюється відповідно до навчальних програм.

Заняття з курсу «Захист України» можуть проводитись наприкінці навчального року з використанням навчально-методичної бази військових частин, відповідних кафедр, військових комісаріатів, оборонно-спортивних, військово-патріотичних оздоровчих таборів тощо.

Якщо тижневе навантаження на здобувача освіти при вивченні певного предмета або курсу становить до двох годин на тиждень, припустимим є його вивчення блоком за обмежений період часу з урахуванням необхідності забезпечення рівномірності розкладу занять впродовж семестру.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати викладач у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр.

№ пор.	Ключові компетентності	Компоненти	
		1	2
1	Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності) мовами		<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникати невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формуллювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.</p>
2	Спілкування іноземними мовами		<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікаційні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями</p>

1	2	3
		<p>для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколошньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях.</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості</p>

1	2	3
		<p>інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p>

1	2	3
		<p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповіальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами як окремих предметів, так і їх угрупувань.

Ключові та загальнопредметні компетентності, окрім предметі та предметні цикли можуть інтегруватися, формуючи наскрізні лінії.

Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й стабільний розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування у здобувачів освіти здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
1	2
Екологічна безпека й стабільний розвиток	<p>Формування у здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі заняття на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст – бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посідючості і чесності. Приклад викладача покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p> <p>Викладач повинен сприяти формуванню у здобувачів освіти толерантного ставлення до товаришів, порядності, чесності.</p>

1	2
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе bezpechne життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага (wow)-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати у здобувачів освіти чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Вимоги та форми здобуття профільної середньої освіти

Профільна середня освіта здобувається після здобуття базової середньої освіти.

Форми організації освітнього процесу визначаються ВСП «КТЕФК ДТЕУ» самостійно відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти ВСП «КТЕФК ДТЕУ», затвердженого у встановленому порядку.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Внутрішня система забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

На підставі затвердженої освітньої програми профільної середньої освіти для підготовки фахових молодших бакалаврів на основі базової загальної середньої освіти розробляються навчальні плани для всіх спеціальностей (освітньо-професійних програм), що конкретизують організацію освітнього процесу .

**Перелік предметів профільної середньої освіти
для підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня
фахового молодшого бакалавра
на основі загальної середньої освіти**

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість годин	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
Цикл предметів профільної освіти			
Базові предмети			
1	Українська мова	140	Річне оцінювання
2	Українська література	140	Річне оцінювання
3	Зарубіжна література	70	Річне оцінювання
4	Іноземна мова	270	Річне оцінювання
5	Історія України*	110	Річне оцінювання
6	Всесвітня історія	70	Річне оцінювання
7	Громадянська освіта	70	Річне оцінювання
8	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	314	Річне оцінювання
9	Природничі науки:		
9.1	Природничий, біолого-екологічний модуль (Екологія)*	156	Річне оцінювання
9.2	Фізико-астрономічний модуль	130	Річне оцінювання
9.3	Хімічний модуль	55	Річне оцінювання
9.4	Географічний модуль	70	Річне оцінювання
10	Фізична культура	210	Річне оцінювання
11	Захист України	105	Річне оцінювання
Усього		1910	
Вибірково-обов'язкові предмети			
12	Технології	105	Річне оцінювання
13	Мистецтво (Культурологія)*	105	Річне оцінювання
Усього		210	
Профільні та спеціальні курси			
14	Інформатика (Інформатика і комп'ютерна техніка)*	90	Річне оцінювання
15	Правознавство (Основи правознавства)*	90	Річне оцінювання
16	Економічна теорія*	90	Річне оцінювання
17	Економіка підприємства*	90	Річне оцінювання
18	Навчальна практика*	180	Річне оцінювання
Усього		540	
Загальна кількість профільна середня освіта:		2660	

Примітка: вивчення предметів профільної освіти, позначених «*» інтегруються з відповідними дисциплінами освітньо-професійної підготовки фахового молодшого бакалавра.